

Siseministri määruse
„Siseministri 18. novembri 2025. aasta määruse nr 37 „Kodanikuühiskonna
suursündmuste toetuse andmise tingimused ja kord“ muutmise“
eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruses sätestatakse siseministri 18. novembri 2025. aasta määruses nr 37 „Kodanikuühiskonna suursündmuste toetuse andmise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus*) muudatused (edaspidi *eelnõu*).

Määruse rakendamise käigus selgus, et toetuse taotlemise tingimused on liialt kitsendavad ning määruse toetuse andmise menetluskord vajab muutmist. Eelnõu tõhustab taotluste hindamise menetlust ning tagab võimaluse kodanikuühiskonna suursündmuste toetust (edaspidi: *toetus*) suunata eesmärgipäraselt ja ilma liigsete takistusteta Eesti suursündmuste korraldamiseks.

Eelnõuga muudetakse määruse kolme sätet, lisaks kehtestatakse rakendussättega erisused 2025. aastal välja kuulutatud taotlusvooru läbiviimisele. Muudatused taanduvad sisuliselt järgmistele küsimusele:

- 1) täpsustatakse toetuse esemeks olevale kodanikuühiskonna suursündmusele esitatavaid tingimusi, sätestades jäiga osalejate alampiiri asemel paindlikumad tunnused;
- 2) nähakse ette muudatus projekti abikõlblikkuse perioodis, arvestades teisi määruses tehtavaid muudatusi, mis puudutavad suursündmuste rahastamisallikaid ja taotluste läbivaatamise korda;
- 3) kitsendatakse tingimust, mille järgi vastavaks ei loeta taotlejat, kes on saanud toetust samaks suursündmuseks mis tahes Eesti avaliku sektori toetusest või välistoetusest;
- 4) tagatakse määruse kooskõla riigieelarve seaduse (RES) 29. detsembril 2025. aastal jõustunud muudatustega, millega täiendati volitusnormi riigisisese projektipõhise toetuse andmiseks, sätestati seaduse tasemel toetuse tagasinõudmise alused ja jäeti valdkonna eest vastutavale ministrile õigus kehtestada määrusega täpsustavad või muud tagasinõudmise alused;
- 5) korvatakse määruse rakendamisel ilmnunud puudused;
- 6) võttes arvesse taotlusvooru kulgu ja suursündmuste kõrgaja lähenemist, antakse võimalus rahuldada 2026. aastal taotlusi järjest, mitte ühtse pingerea alusel.

Eelnõuga tehtavate muudatuste tulemusena tagatakse riigieelarveliste vahendite eesmärgi- ja sihipärane ning riigi eelarvestrateegias nimetatud prioriteetidele vastav ja läbipaistev kasutamine. Suursündmuste senisest tõhusama toetamise läbi suureneb elanike kaasatus ja teadlikkus kodanikuühiskonna väärtustest, paraneb vabaühenduste nähtavus ja koostöövõrgustike toimimine ning kujuneb avatum, aktiivsem ja kaasavam ühiskond.

Eelnõuga ei kaasne täiendavat halduskoormust toetuse taotlejate ega haldusorgani jaoks.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi nõunik Kristjan Ots (e-post kristjan.ots@siseministeerium.ee).

Eelnõu ja seletuskiri keeleteoimetatakse pärast kooskõlastusringi.

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõuga muudetakse toetuse andmise tingimusi ja korda selleks, et tagada vahendite eesmärgipärane, sihipärane ja läbipaistev kasutamine. Toetuse andmine on seotud arengukava „Sidus Eesti 2021–2030“ ja selle programmi „Kogukondlik Eesti“ eesmärkide täitmisega.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kümnest punktist.

Punktis 1 viiakse määruse preambuli kooskõlla riigieelarve seadusega, täiendades volitusnormi viidet RES § 53¹ lõikele 1 viitega RES § 55¹ lõikele 2.

Punktiga 2 muudetakse määruse § 5 lg 2 punktis 6 ettenähtud tunnust, mille järgi toetust saab taotleda suursündmusele, mis toob kokku vähemalt 1000 unikaalset osalejat ja on osalejatele tasuta. Selle asemel sätestatakse, et toetust saab taotleda suursündmusele, mis korraldatakse suursündmuse ühiskondlikku haaret arvestades vähemalt 1000 osalejale, kogueelarvega vähemalt 25 000 eurot ja mis on külastajatele tasuta. Muudatusest tulenevalt ei pea toetuse saaja tõendama, et toetusega korraldatud suursündmust külastas vähemalt 1000 inimest. Selle asemel tuleb taotluses ära näidata kavandatud osalejate arvu. Taotleja peab seostama oma hinnangu osalejate arvu kohta selle suursündmuse ühiskondliku haardega ehk tooma välja põhjused, miks kavandatud suursündmus kõnetab sihtrühma sellisel määral, et 1000 inimese osalemist saab pidada tõenäoliseks. Sõltuvalt suursündmuse iseloomust võib prognoos lähtuda näiteks korraldava ja kaasatud vabaühenduste liikmeskonna arvust. Väljakujunenud sündmuste puhul saab lähtuda ka sellest, kui arvukas on olnud sündmusest osavõtt eelnevatel aastatel. Lisatingimusena peab suursündmuse kogueelarve olema vähemalt 25 000 eurot. Kehtima jääb tingimus, et suursündmus oleks publiku jaoks tasuta. Eelnõuga tagatakse suursündmusele piletita sissepääs osalejatele, kuid mitte tingimata kõigile suursündmuse läbiviimisel osalejatele. Täpsustus on vajalik selguse huvides, et suursündmuse korraldajal on lubatud tasu küsida toitlustajalt, oma teemalavaga sündmusel esinejalt või muus taolises rollis suursündmuse läbiviimises osalevalt isikult.

Punktis 3 sätestatakse määruse § 7 lg 3 muudatus, millega edasiulatuvalt lubatakse katta üksnes toetuse andmise aastal toimunud suursündmuse kulusid. Ühtlasi täpsustatakse

edasiulatuvalt abikõlblikkuse perioodi lõppu, milleks on taotlusvooru väljakuulutamise kalendriaasta 31. oktoober.

Punktiga 4 laiendatakse määruse § 10 punktis 6 sätestatud tingimust seni sõlmitud lepingute kõrval toetuse andmise otsustele. Muudatus lähtub projektipõhise toetuse andmise muutunud korrast.

Punktiga 5 sätestatakse määruse § 10 punktis 7 senisest kitsam piirang, mille kohaselt taotleja ei tohi olla saanud samaks suursündmuseks toetust Siseministeeriumilt või Siseministeeriumi valitsemisala asutuselt, välja arvatud teatud tingimustel kodanikuühiskonna strateegilise partnerluse toetusena. Kehtiv piirang välistab praktika, kus suursündmuse korraldamiseks kasutatakse samaaegselt mitut avaliku sektori rahastut, pärssides seeläbi toetuse eesmärgipärast kasutuselevõttu. Muudatusega avardatakse taotleja võimalusi rahastada suursündmust samal ajal teistest avaliku sektori allikatest. Välistuseks jääb üksnes see, kui taotleja on samaks suursündmuseks saanud toetust Siseministeeriumilt või selle haldusala asutustelt, sh SA-lt Kodanikuühiskonna Sihtkapital (edaspidi KÜSK). Kodanikuühiskonna strateegiliseks partneriks olek ei välista võimalust taotleda toetust kodanikuühiskonna suursündmuse korraldamiseks, kui Siseministeerium esitab KÜSK-ile kinnituskirja selle kohta, et ministeeriumi andmetel toetatavates tegevustes kattuvusi ei ole.

Punktiga 6 täpsustatakse selguse huvides, et taotlusvooru väljakuulutamise teates märgib KÜSK nii toetuse andmise perioodi kui projekti abikõlblikkuse perioodi.

Punktis 7 muudetakse määruse § 12 lõiget 4 ja viiakse see vastavusse pärast 2025. aastal väljakuulutatud taotlusvooru kehtima hakkava korraga, mille järgi taotlusi menetletakse korraga, mitte jooksvalt kuni eelarvevahendite lõppemiseni.

Punktis 8 kaotatakse nõue, et tegevuse elluviimise aruanne tuleb digitaalselt allkirjastada. TMS-is piisab esindusõigusliku isiku isikusamasuse tuvastamiseks süsteemi sisselogimisest.

Punktis 9 täpsustatakse määruse paragrahvis 21 ettenähtud toetuse tagasinõudmise aluseid, tagades kooskõla riigieelarve seaduse § 55¹ lõigetega 1 ja 2. Võrreldes seni kehtinud tingimustega täpsustatakse täiendavalt, et toetuse tagasinõudmiseks annab eraldi aluse see, kui projekti kulu on tasutud mujalt kui toetuse saaja arvelduskontolt. Tingimus on vajalik, et tagada kulude tõhus kontroll ja topeltrahastamise vältimine.

Punktiga 10 kehtestatakse 2025. aastal välja kuulutatud taotlusvooru kohta erisused, mida kohaldatakse kuni toetuse andmise perioodi lõppemiseni 31. oktoobril 2026.

Lõikes 1 sätestatakse 2006. aastal taotluste jooksev hindamine ja rahuldamine ilma paremusjärjestust moodustamata. Kui taotlus tunnistatakse vastavaks ja ületab hindamisel lävendi, on see aluseks toetuse maksmisele.

Lõikega 2 jäetakse õiguskindluse põhimõttel abikõlblikkuse perioodi algustähtaeg muutmata taotlusele, mis rahuldati enne rakendussätte jõustumist, kui taotletud on toetust 2025. aastal kantud abikõlblike kulude katteks. Tegemist on erisusega määruse 7 lõikest 3.

Lõikega 3 määratakse käimasoleva taotlusvooru kestus vastavalt taotluste jooksva läbivaatamise korrale, mis on erisus võrreldes määruse § 12 lõikes 4 sätestatuga.

Lõigetes 4–7 sätestatakse taotluste hindamise ja rahuldamise või rahuldamata jätmise reeglid ilma viideteta paremusjärjestusele või pingereale. Täiendavalt reguleeritakse lõikes 5 võimalik juhtum, kus 2026. aastal samaaegselt esitatud ja vastavaks loetud taotluste täielikuks rahuldamiseks vooru eelarves raha ei jätku. Sellisel juhul jagatakse järelejäänud raha samaaegsete taotlejate vahel proportsionaalselt lähtuvalt sellest, millised koondhinded on need taotlused hindamisel saanud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga ei võeta üle ega rakendata Euroopa Liidu õigust. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.

5. Eelnõu mõjud

5.1. Sotsiaalne mõju

Sihtrühm: Eelnõu sihtrühma kuuluvad vabaühendused, kellel on õigus toetust taotleda. Nende isikute ringi laiendatakse, kuna toetust taotleda saavad ka teistest avalikest rahastamisallikatest sama suursündmuse jaoks toetust saanud taotlejad. Taotleja tõendamiskoormust vähendatakse tingimuse osas, mis nõudis toetuse saamiseks vähemalt 1000 unikaalse osaleja kohalolu. Selgelt sätestatakse korraldaja õigus tasu võtta suursündmuse läbiviimisel osalejatelt, kes ei ole külastajad.

Mõju ulatus. Muudatuste mõju võib hinnata oluliseks, kuna need võimaldavad senisest märksa laiemalt taotleda toetust ja seda eesmärgipäraselt kasutada kodanikuühiskonna suursündmuste korraldamiseks. Muudatus taotluste hindamise korras, millega loobutakse paremusjärjestuse moodustamisest, võimaldab taotluste hindamist ning toetuste määramist kiirendada. Seda on vaja teha, kuna suursündmuste kõrgaeg on suvel ja toetuse andmise periood lõpeb hiljemalt 31. oktoobril 2026.

Määruse muutmisega ei kaasne isikute põhjendamatult erinevat kohtlemist. Muudatuse algatamise hetkeks on taotlusvoorus rahuldatud kaks taotlust. KÜSK on teavitanud puudutatud isikuid määruse muutmise algatamisest ning selle eesmärgist. Taotluste puhul, mida ei ole rahuldatud enne määruse muutmist, säilib taotlejal võimalus taotlus tagasi võtta ning esitada uus taotlus muudatuste kehtestamise järgselt, juhul kui taotleja peab muudetud tingimusi enda jaoks soodsamaks. Enne määruse jõustumist rahuldatud taotluste puhul abikõlblikkuse perioodi algustähtaega ei muudeta, tagades seeläbi õiguskindluse.

Ebasoovitava mõju risk on **väike**, kuna toetuste taotlemine ja kasutamine on läbipaistev ja reguleeritud ning järelevalve ja aruandluse kaudu ennetatakse võimalikku väärkasutust.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale on **oluline**, kuid positiivne.

5.2. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Sihtrühm: Sihtasutuse Kodanikuühiskonna Sihtkapital töötajad, kes taotlusi menetlevad ja toetuse andja hindamiskogu liikmed. KÜSKis töötab 15 inimest. Toetuse taotluste menetlemise, sealhulgas hindamisega, puutub kokku kõige rohkem viis inimest. Seega on sihtrühm väga väike.

Mõju ulatus: eelnõu rakendamisega ei kaasne varem prognoosimata töökoormust, vaid üksnes juba varem määrusega ettenähtud toetuse taotluste menetlemine. Vajadust lisatöökohtade järele ei teki. Mõju avaldumise sagedus ja ebasoovitava mõju esinemise risk on väike, sest KÜSKi ülesandeid eelnõuga ei muudeta.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale **ei ole oluline**.

5.3. Halduskoormuse tasakaalustamine

Eelnõus kavandatud muudatustega ei kaasne halduskoormuse kasvu ettevõtjatele, inimestele ega vabaühendustele. Samuti ei prognoosita muudatuste tõttu koormuse suurenemist toetuse andja organisatsioonis. Nõudeid leevendatakse, bürokraatiat ei lisandu.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale on **ebaoluline**.

6. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja eelnõu rakendamise eeldatavad tulud

Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital teeb kõik tegevused seoses toetuse andmisega ehk korraldab taotlusvooru, menetleb toetuse taotlusi, nõustab taotlejaid ja toetuse saajaid ning tagab toetuse andmise ja kasutamise kontrolli kooskõlas määrusega. Toetus jaotatakse riigieelarve strateegiaga kodanikuühiskonna arendamiseks eraldatud eelarve alusel avatud taotlusvooru raames. Ettenähtud vahendid suunatakse eesmärgi- ja sihipäraselt kodanikuühiskonna suursündmuste rahastamiseks. Eelnõul puudub vahetu mõju riigieelarve tuludele ja kuludele võrreldes määruse rakendamiseks varasemalt ettenähtuga.

7. Eelnõu jõustumine

Määrus jõustub **üldises korras**, s.o kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist. Kuna eelnõu rakendamisega ei kaasne lisategevusi, ei ole vaja planeerida määrusega kohanemiseks lisaäga.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja arvamuse andmiseks KÜSK-ile. Lisaks küsitakse võimalusel ühisarvamust Eesti kodanikuühiskonna arendamise kontseptsiooni (EKAK) valitsuskomisjonis vabakonda esindavatelt liikmetelt.

